

Herlev
Kommune

Tilsynsrapport 2023

Dagplejehuset

Pædagogisk tilsyn i Herlev Kommune

Pædagogisk tilsyn i Daglejehuset 2023

Det pædagogiske tilsyn undersøger om målsætningerne for god pædagogisk praksis omsættes til handling i hverdagen. Formålet med tilsynet er at understøtte en løbende udvikling og forbedring af den pædagogiske kvalitet samt sikre at den pædagogiske kvalitet lever op til kravene i dagtilbudsloven.

Indhold:

- Overordnet vurdering af den pædagogiske kvalitet i Daglejehuset side 3
- Fokuspunkter for udvikling side 4
- Overordnet om KIDS-profilen for dagplejehuset side 7
- Bilag 1: bestyrelsens bemærkninger side 8
- Bilag 2: Daglejens plan for opfølgning på tilsynet side 9
- Den samlede KIDS-score udarbejdet på tilsynsbesøget side 12

Om pædagogiske tilsyn i Herlev Kommune

Kvaliteten af den pædagogiske praksis har betydning for børns trivsel, læring, dannelse og udvikling. I Herlev Kommune er det pædagogiske tilsyn en del af det arbejde, der sikrer og udvikler kvaliteten i dagtilbuddene. Tilsynet skal således medvirke til at understøtte den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og samtidig sikre, at dagtilbuddene lever op til dagtilbudsloven og de målsætninger, der er fastsat i Herlev Kommune.

Tilsynene gennemføres af kommunens pædagogiske konsulenter, der vurderer den pædagogiske kvalitet på baggrund af

- Observationer og registreringer i et kriteriebaseret værktøj, KIDS
- Data omhandlende sygefravær, personalesammensætning og -omsætning
- Tidligere pædagogiske tilsyn

På baggrund af den samlede vurdering af den pædagogiske kvalitet placerer konsulenten dagtilbuddets indsats i én af følgende kategorier:

Vedligeholdelse af indsats	Tilpasning af indsats	Ny/ændret af indsats
<p>Det vil sige, at der arbejdes hensigtsmæssigt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Det betyder, at dagtilbuddets arbejde med at udvikle den pædagogiske kvalitet har sat tydelige spor i den pædagogiske praksis.</p> <p>I tilsynsrapporten fremhæves anbefalinger, der i et relevant omfang kan bidrage til et forsat arbejde med udvikling af den pædagogiske praksis.</p>	<p>Det vil sige, at der i dagtilbuddet arbejdes tilstrækkeligt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Der er dog behov for en tilpasning af indsatsen idet der i dagtilbuddet arbejdes med at skabe gode betingelser for børnene, men dette har ikke sat tydelige spor i den pædagogiske praksis.</p> <p>I tilsynsrapporten fremhæves i et relevant omfang anbefalinger til, hvordan dagtilbuddet skal tilpasse sin indsats.</p>	<p>Det vil sige, at der i dagtilbuddet ikke arbejdes tilstrækkeligt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Det betyder, at det pædagogiske indhold ikke lever op til formålsbestemmelserne og Herlev Kommunes politikker på området. Placeres et dagtilbuds pædagogiske kvalitet i denne kategori iværksættes et skærpet tilsyn idet der er konstateret en bekymring. Såfremt bekymringen er af alvorlig karakter, udarbejder forvaltningen ligeledes en handleplan, som en del af det skærpede tilsyn.</p>

For yderligere information om vurderingsgrundlag, tilsynsproces, observationsmetode, dialogmøder mv. henvises til rammer for tilsynet, som er tilgængelige på [herlev.dk](https://herlev.dk/borger/boern-unge-og-familier/dagtilbud/paedagogik-og-dagtilbud)

Overordnet vurdering af den pædagogiske kvalitet i Dagplejehuset

De anmeldte tilsynsbesøg er foretaget den 14., 15. og 16. marts 2023 med opfølgende faglig dialog 24. marts 2023. Bemærk, at tilsynet vedrører den pædagogiske praksis i Dagplejehuset.

Kategori

Vedligeholdelse af indsats

Begrundelse

Det vurderes, at der i Dagplejehuset er en pædagogisk praksis, der er funderet på et kendskab til de enkelte børn og børnegruppen. Det vurderes, at dagplejerne overordnet set møder børnene sensitivt og drager omsorg for det enkelte barn gennem hele dagen. Der arbejdes med at skabe nærværende og gode relationer til børnene. Dagplejerne er imødekommende og lydhøre overfor børnene og samværet bærer præg af interesse for de enkelte børn. Dette ses blandt i nærværende og trygge afleveringssituationer, hvor dagplejerne retter opmærksomheden mod børnene og modtagelsen af dem. Det vurderes, at dagplejerne hjælper børnene til at indgå i sociale samspil og understøtter børn, der har behov for hjælp til at være en del af børnefællesskabet.

I dagplejehuset har børnene mange muligheder for at tage initiativer til lege, idet dagplejerne giver børnene plads til selv at organisere og opstarte legene. Det vurderes således, at der i dagplejehuset er adgang til forskellige legeformer, som appellerer til alle børn i børnegruppen. Dagplejerne indretter ofte aktiviteter og lege efter børnenes engagement og motivation. Derudover er det muligt for børnene at vælge mellem at deltage i vokseninitierede aktiviteter eller engagere sig i noget andet. De vokseninitierede aktiviteter er tilpasset børnenes alder og gruppernes størrelser, og dermed giver aktiviteterne mulighed for fordybet kontakt imellem børn og voksne. Det vurderes, at dagplejerne arbejder med at inddrage og forberede børnene på de daglige rutiner i dagplejehuset.

De fysiske omgivelser fremstår indbydende. Dagplejehuset er inddelt i forskellige legezoner med nogle tydelige markeringer af, hvilke typer af lege der kan udspille sig. Det vurderes, at der er et bredt udvalg af aktivitetsmuligheder og lege, der udfordrer det motoriske og sansemæssige. Legetøjet i dagplejehuset er velholdt og appellerende, og børnene tager ofte legetøjet i brug. I dagplejehuset er der god plads og mange rum og det vurderes at have en positiv betydning for, at børnene ikke forstyrrer eller afbryder hinanden under lege og aktiviteter.

Det vurderes, at der er behov for, at arbejdet med børneperspektivet i dagplejehuset. Dette vurderes blandt andet på baggrund af, at dagplejerne under observationerne jævnligt er undersøgende i forhold til om de har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser. Ligeledes viser dagplejerne jævnligt, at de har forstået børnenes perspektiv og handler derefter. Det vurderes, at det er afgørende, at dagplejerne i højere grad handler som ovenstående.

Samtidig vurderes, at der i højere grad er behov for, at dagplejerne kommunikerer med børnene omkring oplevelser og derved følger børnenes spor. Der er behov for, at kommunikationen i højere grad er rettet mod børnene og at det sproglige miljø generelt løftes.

Endelig vurderes det, at der er behov for, at dagplejerne i højere grad er aktive i at igangsætte lege samt udfordre og udvikle disse, hvis børnene har behov herfor. Det vurderes, at der ved et fokus herpå, i højere grad vil være alsidige tilbud, som motiverer og engagerer hele børnegruppen.

Den pædagogiske kvalitet fremgår af KIDS-profilen. Det vurderes, at et målrettet arbejde med nedenstående fokuspunkter vil afspejle sig i et yderligere løft af kvaliteten af det pædagogiske arbejde. På baggrund af tilsynet vurderes det, at der bør sættes fokus på følgende:

- Børneperspektiv
- Sprog og kommunikation
- Initiativ til og deltagelse i lege og aktiviteter

Idet dagplejehuset placeres i den overordnede kategori *Vedligeholdelse af indsats* vil den videre pædagogiske udvikling ske i tråd med det løbende udviklingsarbejde i Herlev Kommunes dagtilbud. I perioden for tilsynet har dagplejen haft en vakant lederstilling og derfor har de tilsynsførende konsulenter gennemført tilsynet med dagplejens konstituerede ledelse. I den forbindelse er der på baggrund af tilsynsbesøgene holdt et dialogmøde. På dialogmødet delte konsulenterne og den konstituerede ledelse KIDS-scorer og observationer fra tilsynsdagene. Der er et sammenfald mellem konsulenterne og ledelsens observationer.

Den konstituerede ledelse har i samarbejde med dagplejerne skrevet bilaget *Dagplejens plan for opfølgning på tilsynet*. Her foldes det ud, hvordan dagplejen konkret vil arbejde med at udvikle den pædagogiske praksis på baggrund af tilsynet.

Fokuspunkter for udvikling

Idet der er behov for vedligeholdelse af kvalitet, er der behov for, at dagplejerne arbejder videre med følgende fokuspunkter. Fokuspunkterne er en del af vurderingen, og dagplejernes arbejde med disse vil være indenfor rammerne, at det normale udviklingsarbejde i Herlev Kommunes dagtilbud.

Børneperspektiv

På baggrund af tilsynet vurderes det, at der i dagplejehuset bør være fokus på dagplejernes børneperspektiv. Det vurderes i den forbindelse, at dagplejerne i højere grad bør være opmærksomme på børnenes perspektiver i løbet af hele dagen. Der er således behov for, at aktiviteter, lege og rutineprægede situationer i højere grad tager udgangspunkt i børnenes perspektiver. Der er et potentiale for at løfte den pædagogiske kvalitet ved, at dagplejerne sætter fokus på at se og handle på baggrund af det, som børnene giver udtryk for.

Det vurderes ligeledes, at dagplejerne i højere grad bør have fokus på at understøtte børnene følelsesmæssigt. Det vurderes, at dagplejerne i højere grad kan sætte ord på børnenes behov, oplevelser, følelser og intentioner. Dette i samspil med børnene. Det observeres, at dagplejerne er sensitive i deres samspil med børnene, men at dagplejerne med fordel kan sætte fokus på at sikre sig, at de har forstået børnene i overensstemmelse med børnenes egne oplevelser. Dette indebærer,

at dagplejerne sammen med børnene sætter ord på de følelser og ønsker, som børnene giver udtryk for.

Det anbefales, at der er fokus på:

- At dagplejerne gennem hele dagen tager højde for det, som børnene giver udtryk for.
- At dagplejerne sammen med børnene sætter ord på børnenes følelser og oplevelser.
- At dagplejerne justerer praksis på baggrund af børnenes perspektiver på det, der sker i nu'et.

Sprog og kommunikation

På baggrund af tilsynet vurderes det, at der er behov for at sætte fokus på den sproglige indsats i dagplejehuset og på kommunikationen med børnene. Der er behov for i højere grad at udfolde sproget, sådan at børnenes initiativer til dialoger og dialoger under legene følges op af dagplejerne. Det kan enten være med opfølgende spørgsmål eller understøttende kommentarer. I dette ligger der også, at dagplejernes i højere grad skal sætte ord på handlinger og genstande under lege og aktiviteter. Der er således behov for en højere grad af verbale beskrivelser, som et led i børnenes lege. Børnene har med andre ord behov for, at der bliver sat ord på den pædagogiske praksis.

Det vurderes, at der er behov for at sætte fokus på mængden og længden af de "samtaler" dagplejerne har med børnene. På tilsynsbesøgene observeres der en række lege, som forbliver nonverbale. Det vurderes derfor, at dagplejerne med fordel kan sættes flere ord på.

Det anbefales, at der er fokus på:

- At udfolde sproget i lege mellem børn og dagplejere.
- At der i legene med børnene er en verbalsproglig dialog.
- At skabe dialoger over flere led, som er med til at nuancere sproget.
- At der i udviklingen af det sproglige miljø er fokus på at have formål med lege og aktiviteter for øje og undgå blot at benævne genstande.

Initiativ til og deltage i lege og aktiviteter

I dagplejehuset er der mange børn, som i løbet af tilsynsdagene tager initiativ til lege. Børnene opsøger voksne og dagplejerne er tilgængelige og følger jævnlige op på børnenes initiativer. Det vurderes, at der er behov for, at dagplejerne i højere grad tager initiativ til lege og aktiviteter i perioder, hvor der ikke er en planlagt aktivitet. Samtidig vurderes det, at dagplejerne i højere grad bør følge børnenes initiativer og løbende justere den pædagogiske praksis på baggrund af disse. Overordnet set er der behov for, at dagplejerne i løbet af hele dagen igangsætter flere lege.

Det vurderes, at dagplejerne i høj grad er tilgængelige og til stede i børnehøjde. Det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i dagplejehuset kan løftes, hvis dagplejerne i højere grad er aktivt deltagende i børnenes lege. Ved deltagelse kan dagplejerne i højere grad være med til at udvikle og udfordre børnenes lege sådan at børnene over længere tid kan bevare interessen og engagementet i de enkelte lege. Det vurderes, at dagplejerne tilbyder et omsorgsfuldt og trygt miljø, men ved at sætte fokus på at igangsætte nye lege og aktiviteter kan de i højere grad skabes intensitet i børnenes lege. Dette har stor betydning for børnenes udvikling og trivsel.

Det vurderes desuden, at der i dagplejehuset kan arbejdes med at klargøre husets forskellige legezoner sådan, at de er klar til brug og sådan at zonerne appellerer til spontane lege.

Det anbefales, at der er fokus på:

- At igangsætte lege og i højere grad være en del af disse, sådan at børnene engagement for legene fastholdes.
- At dagplejerne arbejder med at udfordre legene og er aktive medspillere i legene.
- At dagplejerne arbejder med at gøre dagplejehusets legezoner klar.
- At dagplejerne i højere grad ser og griber børnenes initiativer til leg.

Overordnet om KIDS-profilen for Dagplejehuset

Observationerne under tilsynsbesøget er foretaget ud fra det kriteriebaserede observationsmateriale KIDS, som bruges til at vurdere børnenes betingelser for læring og udvikling. Den samlede score i KIDS hviler både på det, som kunne iagttages og på det, som ikke kunne iagttages under tilsynsbesøget.

Som en del af det pædagogiske tilsyn registreres praksis i KIDS' tre parametre: Fysiske omgivelser, Relationer og Leg og aktivitet.

Den samlede score for Dagplejehuset fremgår af nedenstående tabel.

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	95	86,4
Indendørs	12	60	48	80
Udendørs/legeplads	10	50	47	94
2. Relationer	21	105	77	73,3
3. Leg og aktivitet	27	135	94	69,6
I alt	70	350	266	

Inden for hvert parameter er en række udsagn med handlinger, som scores fra 1 til 5, og hvor en høj score er udtryk for høj kvalitet inden for hvert parameter.

I Dagplejehuset er den samlede score på 266 ud af i alt 350, som den højest mulige score.

Overordnet er opgaven i Dagplejehuset at vedligeholde den pædagogiske indsats således, at fortsat vil være af god kvalitet. Samtidig er en række potentialer for at udvikle det pædagogiske arbejde og dermed løfte den pædagogiske kvalitet.

Bilag 1: Bestyrelsens bemærkninger

Ingen bemærkninger.

Bilag 2: Dagplejens plan for opfølgning på tilsynet

Denne handleplan er udarbejdet på baggrund af det pædagogiske tilsyn foretaget i Dagplejen 2023. Handleplanen beskriver dagplejens udviklingsarbejde med de tre udviklingspunkter/opmærksomhedspunkter, som tilsynet anbefaler at der arbejdes videre med. Det er fast procedure at alle dagtilbud i Herlev kommune udarbejder en handleplan på baggrund af det pædagogiske tilsyn.

Formålet med at arbejde med en plan er at skabe en kobling mellem tilsynet og det daglige, løbende arbejde med at fastholde og udvikle gode pædagogiske læringsmiljøer for alle børn. Herudover er målet at skabe en struktur for et løbende samarbejde og opsamling på udviklingsarbejdet. Endelig er målet at arbejdet med planen skal give personalet indsigt og muligheder for at formidle kvalitetsarbejdet til forældrene.

Planen for opfølgning er udarbejdet i samarbejde med TRIO'en i dagplejen og ressourcepædagog fra PPR.

Planen for opfølgning skal understøtte den faglige ledelsesdialog med henblik på at fastholde og udvikle de gode pædagogiske læringsmiljøer for alle børn.

Fokuspunkter

I dette afsnit beskriver Den kommunale dagpleje, vores handlinger i forhold til arbejdet med udvikling indenfor de områder, der er fremhævet i det pædagogiske tilsyn 2023.

Her i dagplejen er vi delt i tre grupper. Hver gruppe består af ca. 8 dagplejere og ca. 24 børn. Hver gruppe mødes i legestuen en fast dag om ugen.

På baggrund af tilsynet anbefales det at arbejdere videre med følgende fokuspunkter:

Børneperspektiv

Konkrete mål indenfor dette opmærksomheds- / udviklingspunkt

- At dagplejerne justerer praksis på baggrund af børnenes perspektiver på det, der sker i nu'et.
- At dagplejerne gennem hele dagen tager højde for det, som børnene giver udtryk for
- At dagplejerne sammen med børnene sætter ord på børnenes følelser og oplevelser

Dagplejerne har et godt kendskab til både egne og kollegaernes børn og har mulighed for at være tæt på børnene og justere samspil og aktiviteterne i forhold til børnenes udspil. Vi vil på de planlagte månedlige møder i grupperne, hhv. tirsdag, onsdag og torsdag i middagsstunden, drøfte eksempler på, hvordan børneperspektivet i højere grad lykkes og hvordan dagen kan struktureres/planlægges, så det er muligt både at justere sig i forhold til børnene og dagplejerne imellem.

Følgende tiltag, handlinger og aktiviteter igangsættes for at videreudvikle den pædagogiske praksis i forhold til børneperspektivet:

Vi arbejder med planlægning af strukturen på dagen i dagplejehuset i forhold til fordeling af voksne deres roller/opgaver, så vi kan være tæt på børnene og følge og reagere på det børnene

er optaget af. Vi er her optaget af skifte positioner alt efter om der er behov for at gå "foran", "ved siden af" eller bagved børnene.

Vi kan se at vi er på vej mod vores mål:

Hverdagsrutiner og aktiviteter er planlagt, så det giver mulighed for et tæt samspil med børnene, hvor de voksne følger børnenes initiativer og justerer sig i forhold til, hvad de er optaget af.

Dagplejerne er sensitive overfor børnenes udspil og har i den nære relation mulighed for at reagere og sætte ord på det børnene kommunikerer eller siger med ord. Her har dagplejeren mulighed for at være sproglige rollemodeller ved at oversætte børnenes intentioner, nonverbale og verbale sprog.

Vi vil på det månedlige møde aftale nogle prøvehandlinger, som vi kan evaluere på det næste møde i gruppen. Vi vil have fokus på, hvordan vi møder børnene, når de bliver kede af det, så børnene i højere grad kan lære at forstå sig selv og hinanden. Vi vil italesætte deres følelsesmæssige udtryk, så de bliver set/hørt og får sprog for eks. at være ked af det, blive generet, forskrækket o.lign.

Vi kan se at vi er på vej mod vores mål når:

Hverdagsrutiner og aktiviteter er planlagt, så det giver mulighed og tid til at sætte ord på følelser og behov hos børnene.

Sprog og kommunikation

Konkrete mål indenfor dette opmærksomheds- / udviklingspunkt

- At udfolde sproget i lege mellem børn og dagplejere
- At der i legene med børnene er en verbalsproglig dialog
- At skabe dialoger over flere led, som er med til at nuancere sproget
- At der i udviklingen af det sproglige miljø er fokus på at have formål med lege og aktiviteter for øje og undgå blot at benævne genstande

Følgende tiltag, handlinger og aktiviteter igangsættes for at videreudvikle den pædagogiske praksis i forhold til sprog og kommunikation:

Vi vil på de planlagte månedlige møder i grupperne, hhv. tirsdag, onsdag og torsdag i middagsstunden, drøfte eksempler på, hvordan sprog og kommunikation kan udfoldes ved at sætte ord på handlinger, genstande i hverdagsrutiner og aktiviteter.

Vi vil på det månedlige møde aftale nogle prøvehandlinger, som vi kan evaluere på det næste møde i gruppen. Eks. udvælge hverdagssproget via samtaler i spisesituationer.

Herudover vil vi planlægge følgende oplæg:

- oplæg fra talehørekonsulenterne fra PPR om hverdagsprog og hvordan børn lærer sprog.

- oplæg fra ressourcepædagoger fra PPR om det relationelle samspil, med henblik på at have et fælles sprog for dagplejernes gode relationskompetence.

Vi kan se at vi er på vej mod vores mål når:

Når hverdagssproget i hverdagsrutiner, aktiviteter og samspil indgår som en naturlig del af hele dagen i dagplejehuset.

Initiativ til og deltage i lege og aktiviteter

Konkrete mål indenfor dette opmærksomheds- / udviklingspunkt

- At igangsætte lege og i højere grad være en del af disse, sådan at børnene engagement for legene fastholdes
- At dagplejerne arbejder med at udfordre legene og er aktive medspillere i legene
- At dagplejerne arbejder med at gøre dagplejehusets legezoner klar
- At dagplejerne i højere grad ser og griber børnenes initiativer til leg

Følgende tiltag, handlinger og aktiviteter igangsættes for at videreudvikle den pædagogiske praksis i forhold til opmærksomhedspunktet initiativ til og deltage i lege og aktiviteter:

Dagplejerne er tilgængelige og til stede i børnehøjde. Med det udgangspunkt vil vi på de planlagte månedlige møder i grupperne, hhv. tirsdag, onsdag og torsdag i middagsstunden planlægge legezoner, hvor de voksne både kan igangsætte, udvide og fastholde legen.

Herudover vil vi planlægge følgende oplæg:

- oplæg fra ressourcepædagoger fra PPR om det relationelle samspil, med henblik på at have et fælles sprog for dagplejernes gode relationskompetence og afgørende rolle i forhold til at indgå i og understøtte børnenes leg.

Vi kan se at vi er på vej mod vores mål når:

Når aktiviteter og leg er planlagt så de voksne både proaktivt og i øjeblikket understøtter at legen udvides og fastholdes i længere for flere børn og i længere tid ad gangen.

Planen opdateres løbende både i de enkelte dagplejegrupper og på fælles personalemøder.

KIDS

KVALITETSUDVIKLING I DAGINSTITUTIONER

2. reviderede udgave

INDIVIDUEL RAPPORT

UNDERSØGELSE: Pædagogisk tilsyn Dagplejen 2023

INSTITUTION: Dagplejen

INSTITUTIONSTYPE: Aldersintegreret 0-6 år

INFORMANT: Konsulent

RAPPORT UDSKREVET: 29-03-2023

Denne rapport indeholder:

- Opgørelsesskema
- Vurdering af de 9 områder
- Vurderingsark

Ud fra de forskellige oversigter kan du se, på hvilke områder der er scoret hhv. højt eller lavt i forhold til lavest og højest mulige score og derefter gå tilbage til enkelte områder og se, ved hvilke items der er scoret højt og lavt. På den måde kan spørgsmålene bruges som refleksionsspørgsmål, der kan pege fremad i arbejdet med at forbedre kvaliteten i daginstitutionen. I manualen *KIDS – kvalitetsudvikling i daginstitutioner 2. reviderede udgave* kan du få mere baggrundsviden, læse mere om de forskellige områder og se litteraturlisten, der kan være nyttig i det videre arbejde.

Opgørelsesskema

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	95	86,4
Indendørs	12	60	48	80
Udendørs/legeplads	10	50	47	94
2. Relationer	21	105	77	73,3
3. Leg og aktivitet	27	135	94	69,6
Ialt	70	350	266	

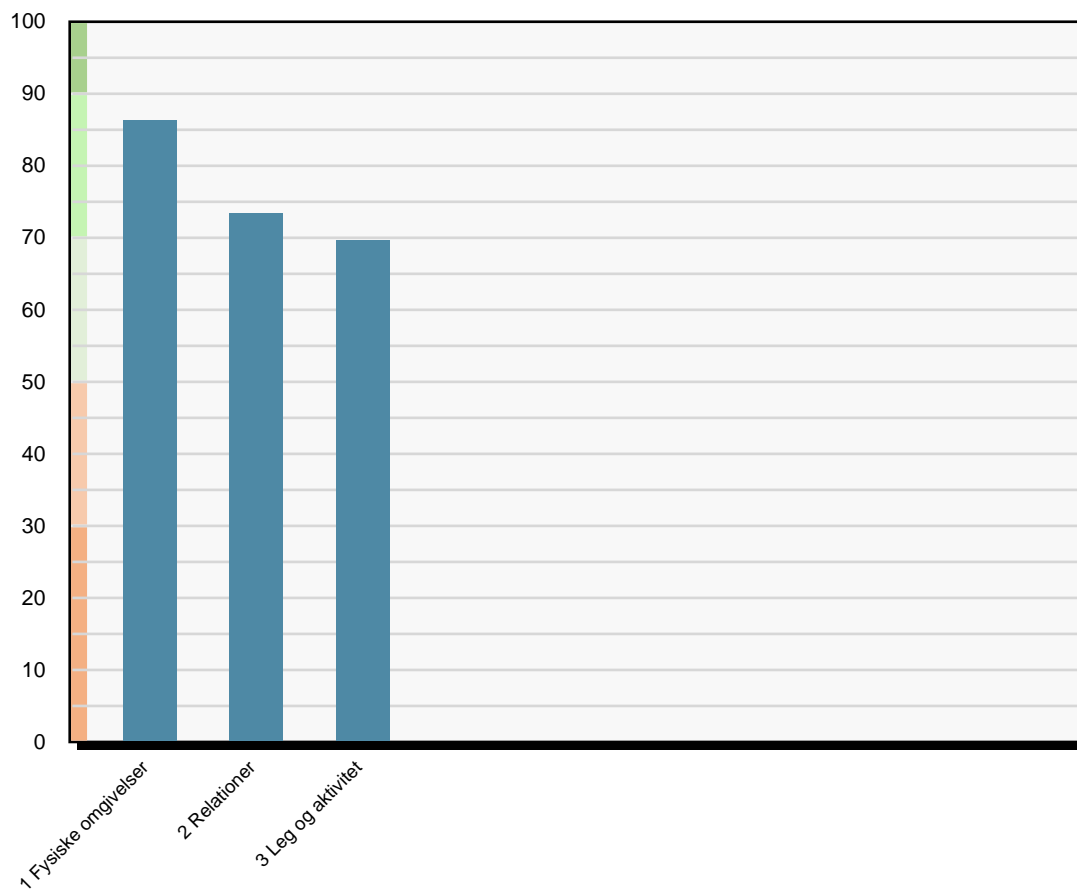
Vejledende retningslinjer for scoren

Herunder ses vejledende retningslinjer for, hvordan du vurderer institutionens kvalitet, ud fra procentvise scorere.

Procentvis score	Vurdering	Farvekode
90-100 %	Fremragende kvalitet	
70-90 %	God kvalitet	
50-70 %	Tilstrækkelig kvalitet	
30-50 %	Utilstrækkelig kvalitet	
0-30 %	Ringe kvalitet	

Vurdering af de 9 områder

% af maximal score

Vurderingsark

FYSISKE OMGIVELSER

1.A. INDENDØRS

1.1. Rum i rummet - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Rummet er ikke opdelt, ud over med borde og stole. Der er legetøj og materialer i reoler ved væggene.	Der er nogle enkelte muligheder for, at børnene og pædagogerne kan fordele sig og danne rum i rummet for samvær og aktiviteter, fx opdelt med reoler eller andre rumdelere.	Der er enten rum, børnene kan fordele sig i, eller rummet er inddelt, så det giver mulighed for en god fordeling af børn og voksne i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.2. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle steder, hvor man kan være aktiv, og hvor man kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.3. Forstyrrelser - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle områder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.4. Tematiserede legeområder - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx dukkekrog, køkkenområde, konstruktionsområde).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.5. Understøtter rummet legen? - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.		
Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (her tænkes også på figurer og andet tilbehør til borge, skibe, dukkehuse osv. Der er fx borge, men ingen figurer).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for børnene.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1.6. Tilgængelighed for børnene - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Meget legetøj og mange materialer er ikke i børnehøjde, så børnene selv kan tage det i anvendelse.	Nogle materialer (ca. halvdelen) er i børnehøjde. Andre materialer (fx spil, puslespil, maling, farver m.v.) er uden for børnenes rækkevidde, så børnene skal bede pædagogerne om dem.	Materialer og legetøj er tilgængelige for børnene, så de ikke behøver bede pædagogerne om dem.		
1	2	3	4	5

1.7. Aktiviteter og tydelighed - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i rummene, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her er man stille“, „her læser man“, „her kan man være mere fysisk aktiv“.		
1	2	3	4	5

1.8. Er rummene indbydende? - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er rodet og fx stolet op og ikke klargjort til dagen.	Der er gjort klar til dagen, fx stolet ned, men legetøj og materialer er ikke stillet indbydende op.	Der er gjort klar til dagen. Legetøj og materialer er stillet indbydende op, så børnene inspireres til lege og aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.9. Rum og æstetik - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene virker nedslidte.	Rummene er nogenlunde vedligeholdte.	Rummene er indbydende og velholdte.		
1	2	3	4	5

1.10. Materialer og legetøj - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Materialer og legetøj er triste og uindbydende.	Legetøj og materialer er delvist vedligeholdte (ca. halvdelen).	Materialer og legetøj er velholdte og intakte.		
1	2	3	4	5

1.11. Værksteder - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ingen pædagogiske værksteder i institutionen. Når der skal være værkstedslignende aktiviteter, skal det planlægges.	Der er nogle pædagogiske værksteder i institutionen, fx træværksted, maleværksted eller bageværksted, men der er kun adgang for børnene, når det er planlagt.	Institutionen råder over pædagogiske værksteder, der er åbne og tilgængelige.		
1	2	3	4	5

1.12. Antal børn i grupperum - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er mere end 26 børnehavebørn i grupperummet. Der er mere end 14 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er 22-24 børnehavebørn i grupperummet. Der er 11-12 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er under 20 børnehavebørn i grupperummet. Der er under 10 vuggestuebørn i grupperummet.		
1	2	3	4	5

1.B. UDENDØRS/LEGEPLADS

1.13. Lege med fysisk udfoldelse og rolige lege – udendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan lege mere rolige lege.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og områder, hvor de kan lege rolige lege.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan lege roligt.		
1	2	3	4	5

1.14. Legesteder – udendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tilstrækkeligt med legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.	Der er nogle få (4-5) gode og klargjorte legesteder, men ikke tilstrækkeligt til antallet af børn.	Der er tilstrækkeligt (over 6) med gode og klargjorte legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.15. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau – udendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være aktive, og nogle områder, hvor børnene kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.16. Forstyrrelser – udendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle steder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.17. Tematiserede legeområder – udendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx cykel-/kørebane, sandkasse, huse, legetårn).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.18. Lege- og aktivitetsformer – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke mulighed for varierede legeformer på legepladsen.	Legepladsen lægger overvejende vægt på aktiviteter og lege med fysisk udfoldelse. Der er enkelte områder til rollelege (fx sandkasse med hus).	Legepladsen understøtter forskellige legeformer: fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege.		
1	2	3	4	5

1.19. Muligheder for at bruge kroppen – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er begrænsede muligheder for at bruge kroppen alsidigt.	Der er enkelte muligheder for at bruge kroppen på forskellige måder.	Der er mulighed for lege og aktiviteter, der udfordrer børnene og giver mulighed for at udvikle kroppen på mange forskellige måder, fx spille bold, cykle, klatre, rutsje og gyngne.		
1	2	3	4	5

1.20. Understøtter legepladsen legen? – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (fx spande, skovle, cykler, dukker og biler).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for alle børnene.		
1	2	3	4	5

1.21. Aktiviteter og tydelighed – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Legepladsen er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i legepladsen, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her kan man spille bold“ og „her kan man klatre“.		
1	2	3	4	5

1.22. Vuggestue og børnehave – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Vuggestue og børnehave råder ikke over hver sin legeplads.	Vuggestuebørn og børnehavebørn leger på samme legeplads, men med tydelig afgrænsning og aldersrelevant legetøj og legesteder.	Vuggestue og børnehave råder over hver sin legeplads, der er indrettet aldersrelevant.		
1	2	3	4	5

RELATIONER

Barn-voksen-relationen

2.1. Samspil ved modtagelse eller afsked med børnene

Pædagogen retter sin opmærksomhed på børnene, hilser imødekomende og anvender børnenes navne, hjælper børnene med at sige godmorgen/farvel og støtter børnene i en god overgang mellem hjem og daginstitution.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.2. Samspelet mellem pædagogerne og børnene

Pædagogerne er imødekomende og lydhøre over for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.3. Kommunikation om oplevelser

Pædagogerne taler med børnene om deres oplevelser og følger „børnenes spor“.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.4. Pædagogernes interesse for børnene

Samværet bærer præg af interesse for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.5. Pædagogerne møder barnet som individ

Der er tydeligt lagt vægt på, at pædagogerne kender hvert enkelt barn som en lille person og forholder sig til det enkelte barn. Pædagogerne møder ikke det enkelte barn som blot en del af en gruppe.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.6. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med regulering og/eller irettesættelse.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.7. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med tvang og/eller skæld ud.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.8. Tilknytning og støtte

Pædagogen er til rådighed og tilbyder sin hjælp, når barnet er ude af sig selv følelsesmæssigt, fx vred, bange, usikker eller ked af det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.9. Pædagogens sensitivitet

Pædagogen er i sit samspil med det enkelte barn opmærksom på barnets kropslige og sproglige kommunikation om dets behov, oplevelser, intentioner, følelser og på, hvordan barnet har det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.10. Bekræftelse

Pædagogen sætter ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner og for at undersøge, om hun har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.11. Pædagogens respons

Pædagogens sprog og handling er tilpasset barnets udtryk og viser, at hun har forstået barnets perspektiv.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.12. Opmærksomhed på alle børn

Pædagogen er opmærksom på – og tager kontakt til – alle børn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.13. Kommunikation

Pædagogens engagement og kommunikation er rettet mod børnene snarere end mod de andre voksne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.14. Pædagogen møder børnene ud fra deres alder og udvikling

Pædagogen kommunikerer med børnene i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Pædagogens støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber

2.15. Opmærksomhed på børnenes fællesskab

Pædagogen understøtter børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn og danne venskaber.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.16. Hjælp til at indgå i sociale samspil

Pædagogen hjælper børnene til at forstå og indgå i sociale samspil og fællesskaber i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt, i stedet for at irrettesætte eller skælde ud.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.17. Hjælp til inddragelse

Pædagogen hjælper de børn, der enten sidder passivt, ikke selv formår at komme ind i legen, går formålsløst rundt eller kommer til at forstyrre legen for andre, med at komme ind i eller vedligeholde en leg eller konstruktiv aktivitet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.18. Opmærksomhed på alle børns deltagelse

Pædagogen er opmærksom på at inddrage alle børn i fællesskabet, også børn i udsatte positioner.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.19. Etablering af aktiviteter og lege med henblik på inklusion

Pædagogen igangsætter forskellige lege og aktiviteter, hvor flere børn kan deltage, og som inkluderer alle børn i fællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.20. Pædagogen som forbillede

Pædagogen er et godt forbillede for børnene, er troværdig og taler venligt og med en god tone.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.21. Pædagogens hjælp til konfliktløsning

Pædagogen hjælper i konflikter, som børnene ikke selv kan løse, ved at tale om, hvad der skete. Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser og inddrager disse i løsningen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

LEG OG AKTIVITET

Børneinitieret leg og aktiviteter

3.1. Legeformer

Der er adgang til forskellige legeformer i institutionen: rolleleg, regelleg, konstruktionsleg og fysisk udfordrende leg.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.2. Mulighed for at fortsætte legen

Børnene har mulighed for at lade legetøjet blive stående, så de kan fortsætte legen senere eller næste dag.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.3. Mulighed for længerevarende lege

Børnene har mulighed for længerevarende lege uden at blive afbrudt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.4. Intensitet og engagement i legen

Pædagogen skaber vilkår for legen, så børnene indgår i gode og berigende legeoplevelser med hinanden.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.5. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte har børnene fordybet leg, der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og alderssvarende for vuggestuebørn?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.6. Beskyttelse af legen

Pædagogen er opmærksom på at beskytte legen ved ikke at afbryde en god leg, og ved at sørge for, at andre børn ikke bryder ind i legen (fx fordi de gerne vil være med eller forstyrrer, driller eller løber tværs igennem legeområdet).

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Voksnes støtte til børnenes leg

3.7. Deltagelse i forskellige legeformer

Pædagogen er aktiv i forhold til at tilbyde børnene at deltage i forskellige legeformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.8. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte tilbyder pædagogen barnet engagerede og længerevarende samspil om det fælles tredje?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.9. Facilitering af lege

Sætter pædagogen lege i gang i de forskellige legeområder?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.10. Udfordre leg

Pædagogen er aktiv i forhold til at facilitere og udfordre legen, hvis der er behov for det, fx i forhold til at støtte børn, der har svært ved at lege.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.11. Støtte til inddragelse i fællesskabet

Pædagogen giver plads til og understøtter børnenes lege og aktiviteter på måder, der giver mulighed for at inddrage alle børn i børnefællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Vokseninitieret leg og aktiviteter

3.12. Vokseninitierede aktiviteter

Pædagogerne tilbyder børnene forskelligartede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.13. Aldersrelevante aktiviteter

Er de vokseninitierede aktiviteter aldersrelevante?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.14. Alsidige tilbud

Der er en stor bredde i tilbud til børnene, så alle børn kan finde aktiviteter, der motiverer dem.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.15. Aktiviteter og engagement

Børnene er engagerede og synes at opleve aktiviteter som meningsfulde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.16. Opmærksomhed over for børnenes perspektiv i aktiviteter

Pædagogen gennemfører aktiviteten som planlagt uafhængigt af børnenes perspektiv.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.17. Indflydelse på aktiviteter

Pædagogen indretter og forandrer aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.18. Indflydelse på aktiviteter

Det er muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter og at engagere sig i noget andet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.19. Opmærksomhed på børn i udsatte positioner

Pædagogen er opmærksom på at inddrage børn i udsatte positioner i de vokseninitierede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.20. Fordeling af børnene

Der er en god fordeling af børnene i aktiviteterne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.21. Gruppestørrelse

De planlagte aktiviteter er tilpasset til gruppestørrelsen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.22. Aktiviteter og køn

De planlagte aktiviteter appellerer til begge køn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.23. Aktiviteter og fordybelse

Aktiviteterne giver mulighed for en fordybet kontakt med børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.24. Aktiviteter og kommunikation

Aktiviteterne giver mulighed for, at børnene kan få fordybende samtaler med en voksen, som de kender godt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.25. Aktiviteter og erfaringsdannelse

Aktiviteterne er varierede, så de giver børnene mulighed for en bred erfaringsdannelse.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.26. Aktiviteter og udtryksformer

Aktiviteterne giver børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.27. Børnenes engagement i aktiviteterne

Pædagogerne er imødekomende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------